

BOLIVIA Lämnar FN-samarbetet i protest

Ultimatium. Bolivia, ett av världens tre stora kokainproducerande länder, lämnar FN:s drogkonvention vid årsskiftet. Om inte omvärlden godkänner tuggandet av kokablåd tänker man stanna utanför.

Bolivia tar strid för koka

Det är ett knappt år sedan Bolivias president Evo Morales åkte till FN:s huvudkontor för att övertyga medlemsländerna att kokabladet inte hörde hemma på FN:s lista över illegala substanser.

Morales krävde att frågan skulle lyftas upp till diskussion för att på sikt få bort koka från listan – men utan resultat. Flera länder, som Sverige, USA och Storbritannien, sa nej.

Under flera dagar demonstrerade kokaodlare och kokatuggare utanför ländernas ambassader i den administrativa huvudstaden La Paz.

Evo Morales meddelade att Bolivia vid årsskiftet tänker lämna FN:s drogkonvention. Därefter har landet för avsikt att gå med igen – om kokatuggandet godkänns i landet.

Men på FN i La Paz är man orolig för effekterna om landet lämnar drogkonventionen.

– Det här kommer att få effekt på omvärldens syn

på Bolivia. Det kan till exempel vara svårt för andra länder att motivera att ge bistånd till ett drogproducerande land som inte godkänner drogkonventionen, säger César Guedes, chef för avdelningen droger och brott.

Om en tredjedel av de 184 länder som är med i drogkonventionen säger nej till att Bolivia återinträder med reservationen att kokatuggande godkänns, kommer landet att som enda drogproducerande land i världen att stå utanför konventionen.

På FN oroar man sig också för vilka följd effekterna kan bli. Vilka andra länder kommer att ställa ultimatum? Kommer Somalia att kräva att kat-tuggande godkänns?

– Vi gillar inte det här, det är inte olagligt – men det strider mot konventionens andemening. Man kan inte bara godkänna segment av drogkonventionen, säger César Guedes.

MARIA SUNDÉN JELMINI

FAKTA

Ett års betänketid

■ Från det att Bolivia lämnar drogkonventionen har FN:s länder tolv månader på sig att säga nej till att kokatuggandet tillåts. Ett uteblivet svar tolkas som att kokatuggandet ska tillåtas. Om en tredjedel eller fler säger nej kommer landet inte tillåtas att återinträda med reservationen att kokatuggandet tillåts.

■ Enligt FN odlas cirka 31 000 hektar koka i landet per år, mer

än dubbelt så mycket som år 2000. Men ökningen har planat ut för första gången på tio år.

■ Fram till mitten av december hade drygt 10 000 hektar kokabuskar ryckts upp under 2011, enligt narkotikapolisen.

■ 12 000 hektar har regeringen tidigare sagt skulle täcka det traditionella inhemska behovet. Detta vill man öka till 20 000 hektar. Varje familj får odla upp 1 600 kvadratmeter.

Otänkbart att mista

Chapare. De bolivianska kokaodlarnas ekonomiska beroende av koka blir allt större. Få växter kan konkurrera med intäkterna från koka. Samtidigt har många moderna bolivianer slutat med tuggandet.

Genaro Vidal sitter i skuggan utanför sitt hus i Chapare, ett av Bolivias två stora kokaområden. Han och hans familj hör till de cirka 80 000 familjer i landet som lever på att odla koka.

Utöver koka odlar de frukten nooni och har en liten damm där de odlar fisk. Men koka är utan tvekan det viktigaste för privatkonomin. Den är tålig,

skördas fyra gånger per år och har ökat i pris med 37 procent bara under det senaste året.

– Om vi inte hade koka så vet jag inte vad vi skulle göra. Det är inte allt som växer bra här, säger Genaro Vidal.

Själv sitter han bara nu för tiden. Efter en bilolycka för några år sedan är han förlamad i båda benen. Det

är mitt på dagen och solen är stekande het.

Bredvid den enkla altanen går hans hustru Enriqueta Rojas omkring bland de skördade, utspridda kokablåden. Barfota sparkar hon dem upp och ner så att de ska torka i solen. I morgon kommer de att vara torra och kan tas till en av de två marknader i landet där det är lagligt för odlare med licens att sälja sin koka.

– Det vi oroar oss för är att man ska begränsa odlingen, eller till och med förbjuda den, säger Genaro Vidal.

I tusentals år har bolivianerna tuggat sin koka och använt den till te och mediciner. Kokablåden är rika

Hjärtefråga
"Om Evo Morales tar bort koka från bolivianerna, då tar vi bort Evo Morales!"

Celeste Balda.

på både vitaminer och mineraler och alkaloiderna i bladen lindrar trötthet och hunger.

I La Paz, landets administrativa huvudstad, driver Edgar Quisper en liten butik med kokaprodukter. Schampo mot mjäll, örtmediciner mot hosta, lever- och prostataproblem och högt blodtryck. Krämer mot reumatism och